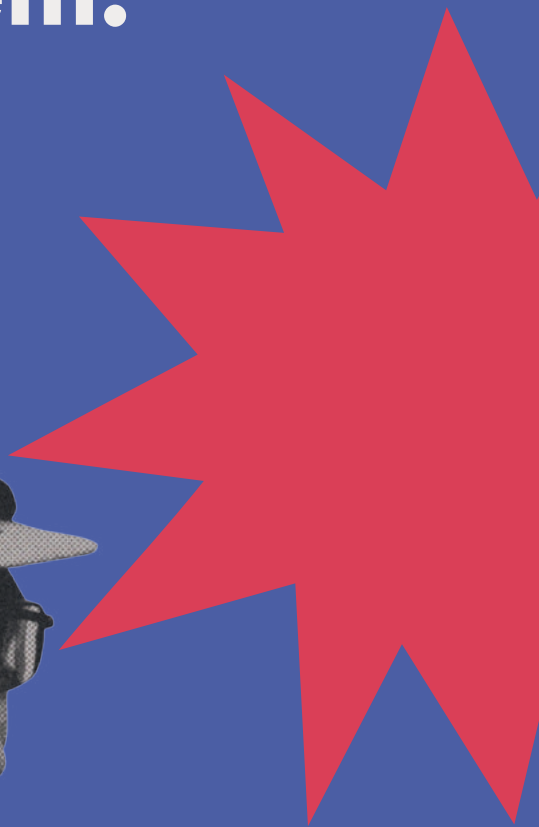

**Ktoś dzwoni
domofonem.
Co robię?**

-
1. Zawsze najpierw rozmawiam z osobą, która dzwoni domofonem. Nie naciskam bez rozmowy przycisku „otwórz”.
 2. Zawsze dopytuję, kto dzwoni, do kogo i po co chce wejść do klatki (lub na mój teren).
 3. Jeśli po wyjaśnieniach osoby, która dzwoni, mam wątpliwości nie wpuszczam jej do klatki.
 4. Jeśli mam podejrzenie, że to mógł być włamywacz, dzwonię do dzielnicowego i informuję go o tym fakcie.
-
-

**Ktoś puka
do moich
drzwi.**

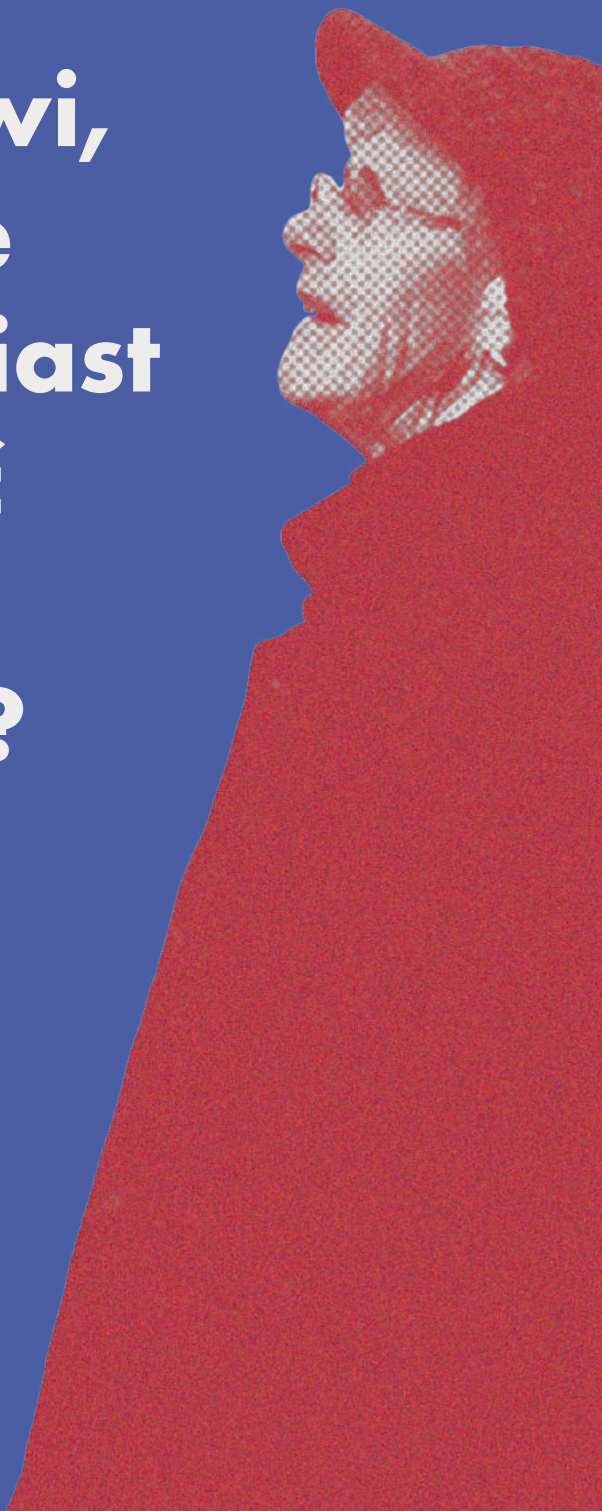
Co robię?

1. Zawsze upewniam się, kto to, zanim otworzę drzwi.
2. Patrzę przez wizjer.
3. Jeśli nie mam wizjera, to pytam przez drzwi, kto to i o co chodzi.
4. Jeśli po wyjaśnieniach osoby, która puka do drzwi, mam wątpliwości, nie otwieram jej.
5. Jeśli mam podejrzenie, że to mógł być włamywacz, dzwonię do dzielnicowego i informuję go o tym fakcie.

**Ktoś mówi,
że muszę
natychmiast
podpisać
umowę.
Co robię?**

1. Zawsze najpierw czytam umowę, którą mam podpisać, również tekst napisany mniejszymi literami. Nigdy nie zgadzam się na podpisanie czegokolwiek bez przeczytania, co podpisuję.
2. Jeśli umowa, którą mam podpisać wzbudza mój niepokój albo nie rozumiem jej treści, proszę o zostawienie jej do przemyślenia.
3. Konsultuję się z kimś z rodziny lub osobą, której ufam, czy dana umowa jest dla mnie bezpieczna.

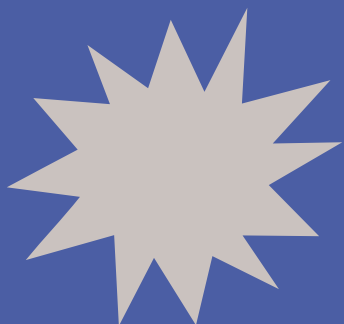

**Okazało się, że
podpisałem
niekorzystną dla
mnie umowę.
Co mogę zrobić?**

1. Jeśli umowę podpisałem w swoim domu, mam 30 dni na złożenie rezygnacji, bez żadnych konsekwencji finansowych.
2. Jeśli umowę podpisałem na pokazie, poza siedzibą firmy, mam 30 dni na złożenie rezygnacji, bez żadnych konsekwencji finansowych.
3. Jeśli firma twierdzi, że nie mogę się wycofać z umowy, zgłaszam się do rzecznika ochrony konsumenta. W każdym mieście lub powiecie mogę skorzystać z bezpłatnej pomocy rzecznika ochrony konsumenta. Rzecznik pomoże mi rozstrzygnąć, czy mam prawo wycofać się z umowy.

**Bezpiecznie
korzystam
z karty
płatniczej.
Co robię?**

1. Ustawiłem trudny do odgadnięcia PIN.
2. Nigdy nikomu (nawet pracownikowi banku) nie podaję swojego numer PIN.
3. Nie noszę kartki z numerem PIN razem z kartą płatniczą.
4. Nikomu nie podaję numeru karty, daty ważności i trzycyfrowego kodu – te informacje mogą wystarczyć przestępcom do dokonania transakcji obciążających moje konto.
5. Nikomu nie pożyczam mojej karty płatniczej.
6. Nigdy nie daję sprzedawcy do ręki mojej karty.
7. Jeśli zgubiłem kartę, natychmiast ją zastrzegam – dzwonię lub idę do banku albo robię to przez Internet.
8. Mam zapisany w telefonie numer do mojego banku, żeby szybko zablokować kartę w razie kradzieży lub zgubienia.
9. Mam ustawione na karcie odpowiednie dla mnie limity dla karty gotówkowej i bezgotówkowej.
10. Systematycznie sprawdzam wyciągi z karty i zgłaszam bankowi podejrzone według mnie transakcje.
11. Nigdy nie zostawiam w bankomacie potwierdzenia wybrania gotówki.
12. Nigdy nie zostawiam w sklepie potwierdzenia zakupu kartą.

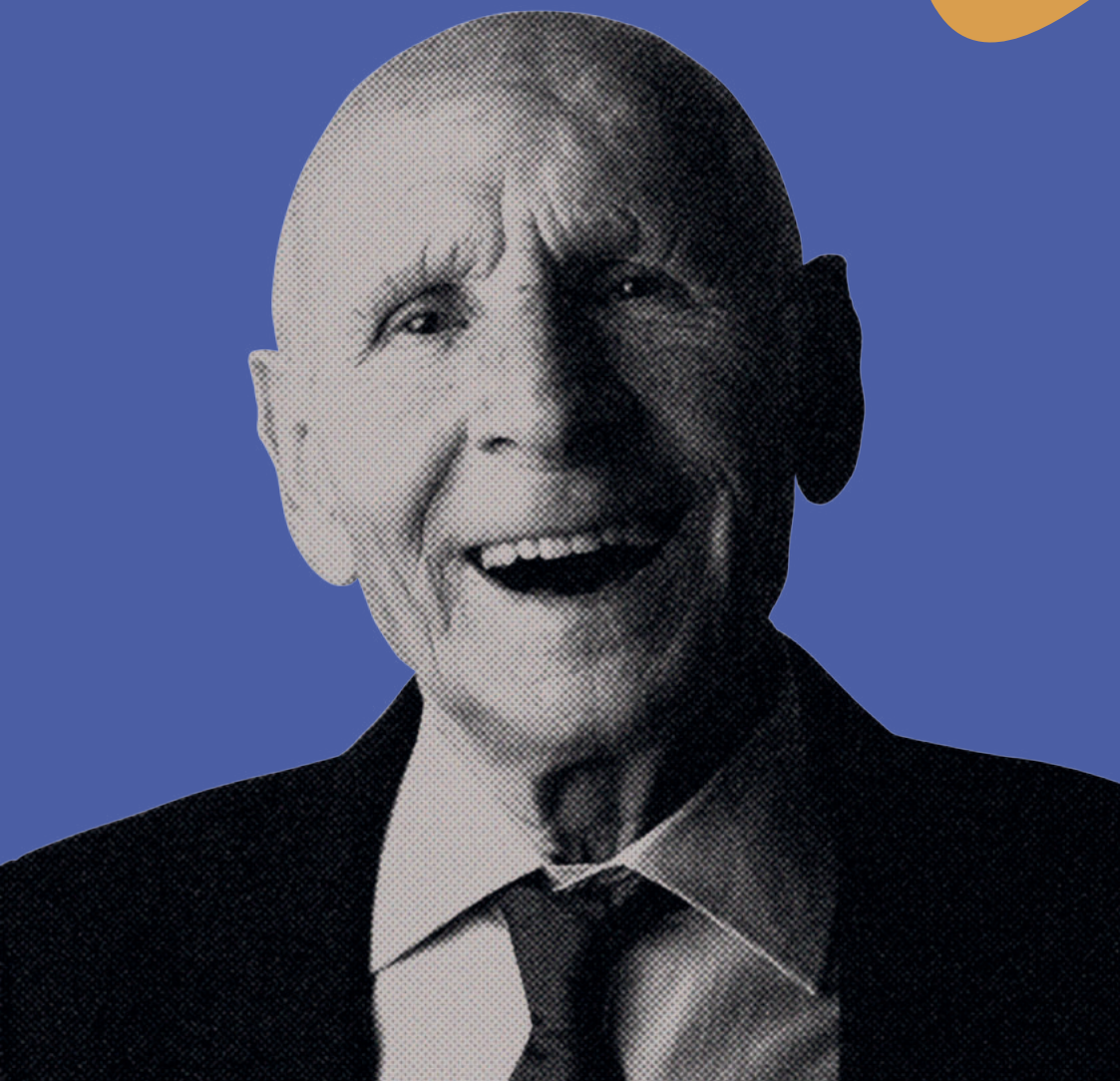
**Trzymam swoje
oszczędności
w banku, a nie
w domu.
Dlaczego?**

1. W domu pieniądze mogą zostać skradzione albo zniszczone w zdarzeniu losowym (na przykład w pożarze lub podczas zalania).
2. Trudniej dać się oszukać (na przykład metodą „na wnuczka”), jeśli „muszę” wybrać pieniądze z banku, a nie przekazać gotówkę, którą mam w domu.

**Chcę być bardziej
oszczędny.
Co mogę zrobić?**

-
1. Zapisuję wydatki. Dzięki temu mogę zobaczyć, na co wydaję najwięcej pieniędzy.
 2. Planuję zakupy. Przygotowanie listy zakupów pomoże mi uniknąć kupienia produktów niepotrzebnych, pod wpływem emocji.
 3. Oszczędzam na energii elektrycznej i wodzie. Wyłączam urządzenia elektryczne z gniazdka, kiedy ich nie używam. Robię krótsze kąpiele i prysznice.

**Chcę zwrócić do
sklepu zakupiony
towar. W jakich
przypadkach
mogę to zrobić?**

1. W sklepie stacjonarnym sprzedawca nie ma obowiązku przyjęcia zwrotu, jeśli produkt nie ma wad fabrycznych.
2. Jeśli sprzedawca w sklepie stacjonarnym wyznaczył okres, w którym mogę zwrócić towar, to nie może odmówić jego przyjęcia w tym okresie.
3. Do sklepu internetowego mogę odesłać towar w ciągu 14 dni bez podania powodu. Nie mogę zwrócić produktów szybko psujących się lub których otwarcie uniemożliwia zwrot (na przykład leków).

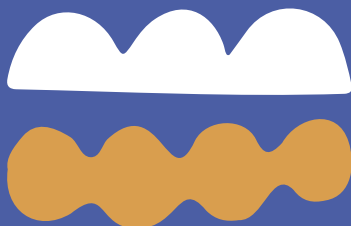
**Ile mam czasu
na reklamację
wadliwego
towaru? Co
muszę zrobić
w przypadku
wykrycia wady?**

Mam prawo do reklamacji towaru w przypadku wykrycia wady. Termin na zgłoszenie reklamacji wynosi 2 lata od daty zakupu.

W przypadku wykrycia wady należy:

1. Zgłosić ją sprzedawcy. Najlepiej zrobić to na piśmie, na przykład za pośrednictwem poczty elektronicznej lub listem poleconym.
2. Przesłać wadliwy towar do sprzedawcy. W przypadku towarów o większych gabarytach (na przykład mebli) sprzedawca powinien odebrać je ode mnie.
3. Oczekiwać na decyzję sprzedawcy. Sprzedawca ma 14 dni na rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi.

**Sprzedawca
odmawia
uznania
reklamacji.
Kto może
mi pomóc?**

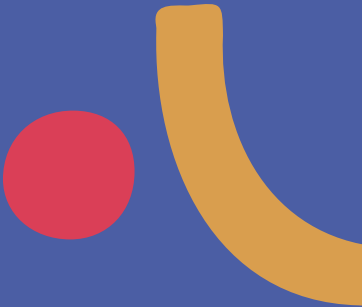

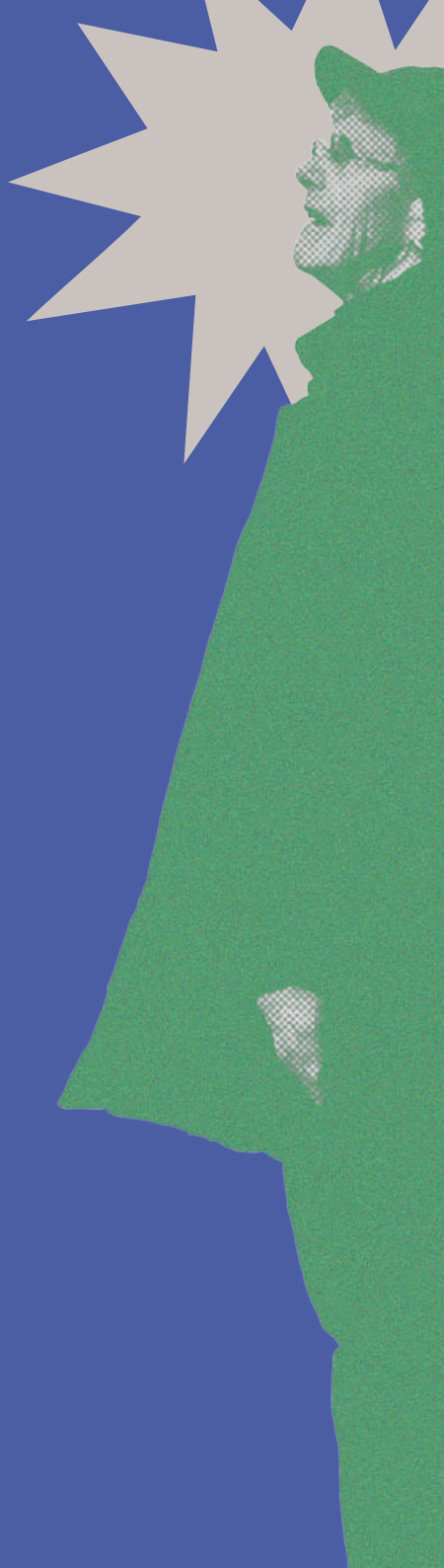
Mogę skorzystać z pomocy rzecznika praw konsumenta lub zgłosić sprawę do sądu.

Rzecznik praw konsumenta to instytucja państwowa, która udziela bezpłatnej pomocy konsumentom w rozwiązywaniu sporów z przedsiębiorcami.

Mogę skorzystać z pomocy rzecznika w przypadku problemów związanych z zakupami.

**Nie chodzę
na pokazy,
w których
obiecują mi
nagrodę za
przyjście.
Dlaczego?**

Pokazy, na których obiecują nagrody za przyjście, to tak zwane **prezentacje sprzedażowe**.

Ich celem jest przekonanie potencjalnych klientów do zakupu produktów lub usług. Na pokazach produkty lub usługi są często sprzedawane dużo drożej, niż kosztują gdzie indziej.

Nagrody obiecane za przyjście na pokaz często okazują się niewielkie i są niewiele warte.

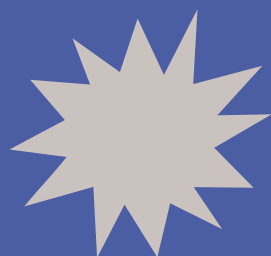
**Chronię swoje
dane osobowe.
Dlaczego?**

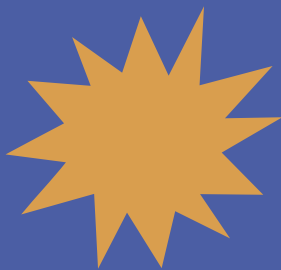
Dane osobowe to informacje, które pozwalają na identyfikację osoby fizycznej. Dane osobowe to na przykład imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL, numer dowodu osobistego.

Chronię swoje dane, żeby nie narazić się na utratę pieniędzy.

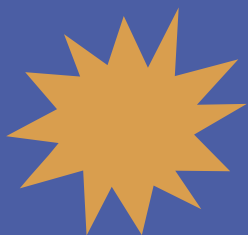
Jeśli moje dane wpadną w ręce oszusta, może on je wykorzystać i zaciągnąć pożyczkę na moje nazwisko.

**Chronię swoje
dane osobowe.
Co robię?**

1. Nie podaję moich danych osobom nieuprawnionym.
2. W przychodni podaję numer PESEL na kartce.
3. Nie wpisuję swoich danych w podejrzanych formularzach, które obiecują nagrody.

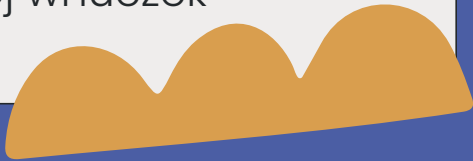
**Dzwoni do mnie
telefon i rozmówca
przedstawia się
jako mój wnuczek.
Co robię?**

Jeśli dzwoni do mnie osoba, która przedstawia się jako mój wnuczek, ale nie jestem pewien, czy to rzeczywiście mój wnuczek, muszę zachować ostrożność. Może to być próba oszustwa, tak zwana metoda „na wnuczka”.

Co robię?

1. Zachowuję spokój – oszuści często próbują wprowadzić osobę, którą chcą oszukać, w stan paniki.
 2. Sprawdzam tożsamość – proszę osobę, która dzwoni, o podanie imienia i nazwiska oraz innych informacji, które potwierdzą, kim jest.
 3. Nie podaję informacji osobistych ani finansowych osobie, która dzwoni.
 4. Jeśli podejrzewam, że dzwoni do mnie oszust, natychmiast przerywam rozmowę i zgłaszam to policji – dzwonię pod numer 999 lub 112.
 5. Kontaktuję się z innymi członkami rodziny, żeby sprawdzić, czy mój wnuczek faktycznie dzwonił.
-

**Dzwoni do mnie
telefon i rozmówca
przedstawia się
jako policjant.
Co robię?**

Jeśli dzwoni do mnie osoba, która przedstawia się jako policjant, ale nie jestem pewien, czy to rzeczywiście policjant, muszę zachować ostrożność. Może to być próba oszustwa.

Co robię?

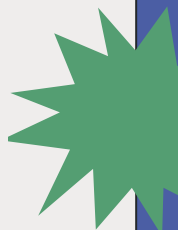
1. Zachowuję spokój – oszuści często próbują wprowadzić osobę, którą chcą oszukać, w stan paniki.
 2. Sprawdzam tożsamość – proszę osobę, która dzwoni, o podanie imienia i nazwiska oraz innych informacji, które potwierdzą, kim jest.
 3. Nie podaję informacji osobistych ani finansowych osobie, która dzwoni.
 4. Jeśli podejrzewam, że dzwoni do mnie oszust, natychmiast przerywam rozmowę.
 5. Kontaktuję się z lokalnym oddziałem policji, żeby sprawdzić, czy rzeczywiście dzwonił do mnie policjant.
-
-

**Dzwoni do mnie
telefon i rozmówca
przedstawia się
jako pracownik
banku. Co robię?**

Jeśli dzwoni do mnie osoba, która przedstawia się jako pracownik banku, ale nie jestem pewien, czy to rzeczywiście pracownik banku, muszę zachować ostrożność. Może to być próba oszustwa. Co robię?

1. Zachowuję spokój – oszuści często próbują wprowadzić osobę, którą chcą oszukać, w stan paniki.
2. Sprawdzam tożsamość – proszę osobę, która dzwoni, o podanie imienia i nazwiska oraz innych informacji, które potwierdzą, kim jest.
3. Nie podaję informacji osobistych ani finansowych osobie, która dzwoni.
4. Mogę poprosić o numer i informuję, że oddzwonię. Sprawdzam, czy to faktycznie numer mojego banku.
5. Kontaktuję się z bankiem, żeby sprawdzić, czy rzeczywiście dzwonił do mnie pracownik banku.
6. Jeśli podejrzewam, że dzwoni do mnie oszust, natychmiast przerywam rozmowę i zgłaszam to policji – dzwonię pod numer 997 lub 112.

**Nie biorę pożyczek
od ręki, czyli tak
zwanych chwilówek.
Dlaczego?**

Pożyczki od ręki lub tak zwane **chwilówki** to krótkoterminowe pożyczki gotówkowe, które są udzielane na stosunkowo wysoki procent.

Powody, dla których nie korzystam z takiej formy pożyczania pieniędzy:

1. Pożyczki te są bardzo kosztowne, a ich oprocentowanie może wynosić nawet kilkaset procent rocznie.
 2. Okres spłaty takiej pożyczki jest bardzo krótki. Oznacza to, że muszę spłacić ją w ciągu kilku tygodni lub miesięcy.
 3. Jeśli nie uda mi się spłacić takiej pożyczki na czas, mogę znaleźć się w spirali zadłużenia. **Spirala zadłużenia** to sytuacja, kiedy biorę kolejną pożyczkę, żeby spłacić wcześniejszą.
-
-

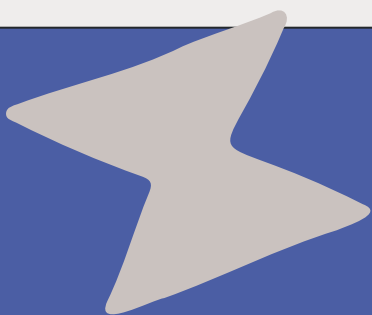
**Nie pożyczam
pieniędzy osobom,
których nie znam.
Dlaczego?**

Niektórzy ludzie proszą o pożyczki tylko po to, aby wyłudzić pieniądze. Nie zamierzają ich nigdy oddać. To oszustwo.

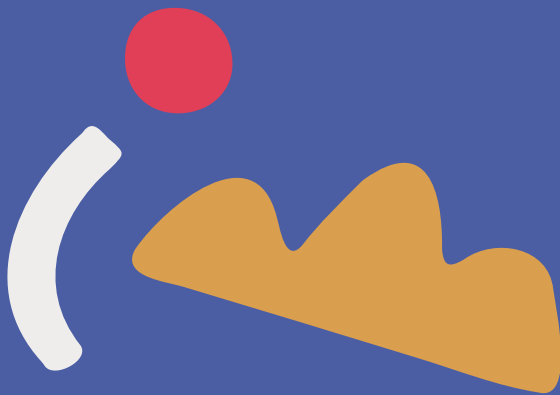
Jeśli pożyczam pieniądze osobie, której nie znam, nie mam żadnej gwarancji, że otrzymam swoje pieniądze z powrotem.

**Nie robię
zakupów
na kredyt.
Dlaczego?**

1. Zakupy na kredyt mogą mieć wysokie oprocentowanie. Oznacza to, że ostatecznie zapłacę znacznie więcej niż cena produktu.
2. Zakupy na kredyt mogą prowadzić do zadłużenia, którego nie będę w stanie spłacić. To może prowadzić do problemów finansowych, na przykład mogę znaleźć się w spirali zadłużenia. **Spirala zadłużenia** to sytuacja, kiedy biorę kolejną pożyczkę, żeby spłacić wcześniejszą.

**Przewożę
większą ilość
gotówki.
Co robię?**

1. Nigdy nie wkładam portfela do tylnej kieszeni w spodniach.
2. Nie trzymam portfela w zewnętrznych kieszonkach plecaka lub torebki.
3. Trzymam portfel w zamkniętej torebce lub zamkniętej głównej kieszeni plecaka.
4. Proszę bliską osobę o towarzyszenie mi.

